

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ioannis Tritemii Tractatus De Sacerdotum Vita Recte Institvenda

Trithemius, Johannes

Coloniæ Agrippinæ, 1655

Qualis debeat esse Sacerdos in conversatione interna. Caput VII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46533](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46533)

*Qualis debeat esse Sacerdos in
conuersatione interna.*

CAPUT VII.

QUoniam verò non sufficit 1.
ministro Christi hone-
stam coram hominibus con-
uersationem ducere, nisi coram
Deo ab omni scelere mundus
studeat apparere, exhortor te
ut cor tuum in timore Omni-
potentis dirigas, *A.* & nullas
unquam contra Deum cogita-
tiones admittas.

Oportet enim Sacerdotem 2.
Dei sanctum esse, *B.* mente &
corpore, & mundum in cogi-
tatione. Hinc Dominus dicit:
Sancti estote, quoniam ego
sanctus sum, Dominus Deus
H 5 vester,

vester, qui sanctifico vos. Et Petrus Archiapostolus dicit: Vos genus electum, regale Sacerdotium, gens sancta, populus acquisitionis, ut virtutes annuncietis ejus, qui de tenebris vos vocavit, in admirabile lumen suum.

3. Primum in corde tuo locum charitas obtineat, C. quæ plenitudo legis est, & consummatio Prophetarum. Omnium enim virtutum maxima est charitas, quæ in dilectione Dei & proximi consistit.

4. Deus autem ex toto corde propter se diligendus est, & proximus propter Deum. Nemo autem veraciter Deum diligit, si in fide proximum odit. Christus enim Deus & homo est.

est.

est. Totum ergo Christum non diligit, qui hominem odit. Nul- lum opus bonum Deus acci- pit, nisi quod flamma charita- tis in ara cordis accendit: Cha- ritas enim virtutum omnium obtinet principatum.

Hanc humilitas sequitur, D. 5.
 quæ virtutum custos memora- tur. Hujus tanta est eminentia virtutis, ut omnis alia cito pe- reat nisi humilitatis fundamen- to roboretur. Dicit enim san- ctus Papa Gregorius: Qui sine humilitate virtutes congregat, quasi pulverem in ventum por- tat. Unde enim ferre aliquid cernitur, inde gravius cæcatur.

Maximum ergo Sacerdotis 6.
 ornamentum charitas est, & preciosissimum in veste illius

H 6 mar-

margaritum , humilitas. Tu quoque (frater) has geminas in te virtutes exprime , & fructuosus in Ecclesia Dei prædicator eris. Quicquid dixeris , facile persuadebis auditoribus , si charitatem & humilitatem habeas in corde , seduloque demonstres in opere.

7. Locum non habeat in corde tuo maledicta ambitio , *E.* quæ adeò mentem , quam semel invaserit , excæcat , ut Dei salutisque propriæ oblivionem inducat. Esto Christianus amator hominum , & hostis vitiorum. Serva mandata Dei , & Ecclesiasticas sanctiones noli negligere. Honora omnes homines propter Deum , & neminem unquam duxeris contemnendum. Quod

Quod tibi fieri non vis, alteri ne feceris. Sol non occidat super iracundiam tuam. Diuitum adulationes fugito, & peccatores ne aliquando palpaueris. Abnega te ipsum, *F.* desiderijs tuis, ut discipulus Christi efficiaris. 8.

Castiga corpus tuum, juxta Apostolum in seruitutem redigens, delicias sperne, castum ama jejunium. Pius esto in pauperes, esurientem ciba, nudum vesti, infirmum visita, captivum libera, consolare tristem, sepeli mortuum. 9.

Mundum noli diligere, *G.* 10. diuitias noli quærere, post vanitatem noli currere. Nemo enim militans Deo negotijs secularibus se implicat. Nemi-

ni feceris injuriam , sed disce patienter ferre illatam , exemplo Domini tui , qui pendens in cruce , pro persecutoribus suis exoravit , ut non perirent. Pacem cum omnibus hominibus habeas , *H.* concordiam & unanimitatem duntaxat cum devotis.

II. Non sis superbus & arrogans , non somnolentus & piger , non vinolentus & multum edax , non obloquutor & temerariè quemquam judicans. Custodi actus tuos omni horâ , & memoria futurorum in cogitatione tua semper versetur. Dicit enim scriptura : Fili memorare novissima tua , & in æternum non peccabis.

Sem-

Semper itaque moriturum 12.
 te cogita, *I.* diem iudicii ti-
 me, inferni tormenta expa-
 vesce. Si hæc feceris, omnes
 tentationes carnis facile supe-
 rabis. Spernæ voluptates mun-
 di, ut ad supernæ fœlicitatis
 gaudia valeas introire gaudens.
 Noli decipere animam tuam:
 nemo potest hîc gaudere cum
 mundo, & postea regnare cum
 Christo. Per multas enim tri-
 bulationes, *K.* oportet nos in-
 trare in regnum Dei. Spretis
 itaque præsentibus, omni desi-
 derio ad æterna gaudia festine-
 mus.

Omni custodiâ serua cor 13.
 tuum, quoniam ex ipso vita
 procedit. Si aliquo delicto præ-
 occupatus fueris, non tardes
 pœni-

pœnitentiæ remedia quære-
re, & per veram contritionem
te in confessione expurgare.
Contende per angustam viam
ad vitam ingredi, hoc est,
carnis desideria non perficere,
mundum odire, spiritu vivere.

14. Ad militandum Deo con-
tra vitia carnis vocatus es, noli
ante victoriam quiescere, noli
à pugna desistere: quia nemo
coronabitur nisi victor. In hac
autem vita non est certa vi-
ctoria, sed continua pugna.
Qui perseveraverit usque in
finem, salvus erit. In fine suo
comprobabitur vir. *L.*

15. Militia est vita hominis su-
per terram. Miles enim sum-
mi Regis es, *M.* non licet tibi
agonem illius deserere. Bonus
miles

miles Regem suum quocun-
que iërit, sequitur. Ubi ergo est
Rex tuus? In cœlo: Cur illum
non sequeris?

Quid facies in terra, si mi- 16.
les es Regis superni cœlestis?
Quare Dominum tuum non
sequeris? Ipse enim dicit: Qui
mihi ministrat, me sequatur,
& ubi ego sum, illic & mini-
ster meus erit. Sequatur, in-
quit, non gressibus pedum, sed
passibus affectionum.

Apostolus quoque dicit: 17.
Nemo militans Deo implicat
se negotiis secularibus, *N.* ut ei
placeat, cui se probavit. Sicut
ergo qui militant Regi terre-
no, omnibus iussis ejus obe-
diunt, & quocunque mittun-
tur, parati & prompti sunt,
nullâ

nullâ se uxoris vel liberorum gratiâ excusantes , ita militem Christi mandatis ejus in omnibus oportet obedire , & in nullo penitus se excusare.

18. Tu ergo , qui coronam immarcescibilem victoriæ expectas , labora sicut bonus miles J E S U Christi, *O.* nulla terrenæ sollicitudinis cura te aggrevet , nulla carnis voluptas mentem illecebrâ tangat.

19. Nihil enim Christi milite foelicius , cui promittuntur regna cœlorum : nihil laboriosius , qui quotidie de vita periclitatur : nihil fortius , qui vincit diabolum : nihil imbecillius , qui carne superatur.

20. Non te domus avocet , non parentela impediât , non caro
con-

constringat. Volo te sine sollicitudine esse, ut liberè cogites quæ DE I sunt. Nudus & expeditus ad cœlum vola, P. quia nudum te mater genuit, nudum terra suscipiet.

Ama quod non perdas, contemne quod tenere non præuales, quære, quo in æternum fœliciter gaudeas. Ita vive, ut mori non timeas. 2. Bona conscientia mortem non metuit: quia per illam se ad æterna cœlestis Patriæ gaudia venturam esse cognoscit. 21.

Habes nunc (amantissime frater) quod à me postulasti, habes aliqualem bonæ conversationis formulam, cui imprimaris, habes sanctæ exhortationis normam, ad quam sedulo

lo possis habere recursum. Feci quod potui, non quantum volui.

23. De reliquo vive secundum Evangelium, & constitutiones sanctorum Patrum, in quibus omnis perfectionis Christianæ forma conspicitur. Vale; memor nostri. Ex Spanheim. Kalendis Aprilis. Anno 1486.

Notæ.

A. *C*Or tuum in timore omnipotentis dirigas) Nisi enim, scribit S. Basilius in ps. 33. Timor instituendæ vitæ nostræ rudimenta jaciatur, impossibile fuerit castitatem, sanctimoniamque legitimè observari; Confige, inquit David, timore tuo carnes meas: itaque quorum animam occupavit Dei Timor, omnem prorsus importunitatem
pec-

peccati, & obstreperam occasionem vitant.

B. Oportet enim Dei Sacerdotem sanctum esse) Ex S. Augustino. O Sacerdotes, si anima cuiuslibet iusti sedes Dei sit, multò magis sedes & Templum Dei esse debetis mundum, & immaculatum: si sepulchrum ejus gloriosum est, in quo corpus jacuit exanime; gloriosiora debent esse corpora vestra, quæ à morte suscitatus quotidie dignatur inhabitare.

C. Primum in corde tuo locum habeat Caritas) Rectè etiam S. Prosper ait, Charitatem affectionum omnium esse potentissimam, in omnibus semper invictam, actionum bonarum summam, salutem morum, finem cælestium præceptorum, mortem criminum, vitam virtutum.

D. Hanc humilitas sequitur) Cogitas, inquit S. Augustinus. Serm. 10. de verbis Domini, magnam fabri-

fabricam construere celsitudinis (Charitatis in Deum) de fundamento prius cogita humilitatis ; Caritas enim non inflatur, non est ambitiosa. Porro Deus Caritas est, sed Deus ipse superbis resistit, eosque abominatur, ergo cum sola humilitate Caritas & Deus haberi potest.

E. Locum non habeat ambitio) S. Cyprianus lib. de jejun. & tent. folerter advertit. Etiam in sinu Sacerdotum ambitio dormit, ibi sub umbra recubat; in secreto thalami fraudulenter se occultat. Hæc sacrilegii forma per omnia officia, gradusque discurrit, & nihil intentatum ambitio relinquit: nec dubitet quisquam diaboli hæc esse negotia, & nundinationis ejus, quicumque hæc exercent commercia.

F. Abnega te metipsum) Abnegatio sui est ipsa mortificatio amoris proprii, aliarumque sensualitatis passionum refrænatio & vis, ac violentia,

lentia, quam sibi ipsi quilibet inferre debet, si coelum rapere cupiat.

G. Mundum noti diligere) Mundum, interprete Cornelio à Lapide in cap. 15. Ioann: v. 19. diligere dicitur, qui diligit opes, honores, delicias, magnam nominis sui æstimationem, voluptates; sic enim faciunt mundani homines, qui non sapiunt, nec mentem seriò attollunt ad ea, quæ Dei sunt & ad salutem æternam conducibilia existunt, & hoc sensu auctor merito dicit, Mundum diligere noli. vide Thom: de Kemp. l. 3. c. 10.

H. Pacem cum omnibus habeas) Est namque Pax, S. Augustino contestante, Serm: de Verbis Domini, serenitas mentis, tranquillitas animi, simplicitas cordis, vinculum amoris, consortium charitatis. Imò Veritate ipsâ apud Matth. c. 5. de prædicante, est altissima beatitudo, & felicitas, quæ sectatores suos facit Dei filios, Deo simillimos, Deo charissimiss-

rissimos, & plenissimè hæredes Dei in cælesti gloria, Christique cohæredes, uti pluribus explicat more suo eleganter Cornelius à Lapide.

I. Semper mori turum te cogita) Non minus de fide est, quod sit Deus unus & trinus, quam quod novissimorum memoria efficax sit contra peccata quævis remedium. Idem enim ille Spiritus, Doctor infallibilis veritatis, qui prius dictavit, & revelavit, etiam hoc posterius in calamum misit Jesu Filio Sirach in Ecclesiastico, c. 7. hisce verbis: In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, & in æternum non peccabis: vel certè non semper, aut diu in peccatis persistes: cur non utimur tam parabili medio?

K. Per multas tribulationes) Quæso te, legas iteratò & sæpius aureum caput 12. lib. 2. Thomæ de Kemp. experieris in te mirabilem mutationem; neque plura adducere consultum est, cum libellus ille omnium
mani-

manibus teratur, & nefas propè ef-
 fet, eum non penes se habere, cum
 quotidiano pane sit utilior, & æquè
 necessarius.

L. In fine suo comprobabitur Vir)
 Finis quippe, ut vulgare verbum ha-
 bet, coronat opus: & de fide est,
 ex Conc. Trid. sess. 6. c. 13. & can.
 16. quod finalis perseverantia non
 fit in nostrâ potestate; sed est pu-
 rum donum Dei hoc ut consequa-
 mur, ejusque capaces nos reddamus,
 tam sollicitè adhortantur SS. Pa-
 tres, ut quidquid possint operari
 manus nostræ, hoc indefinenter fa-
 ciamus: Dominus enim, ait Cypria-
 nus Martyr, nobiscum est, quamdiu
 cum ipso sumus: adeoque eodem
 adhortante: Insistendum est, & per-
 severandum in fide & virtute, &
 spiritualis gratiæ consummatione,
 ut ad palmam, & coronam possit
 perveniri.

M. Miles enim summi Regis es) Et
 quidem spiritualis, vi vocationis
 I. tuæ

tuæ uti cap. 4. litt. D. expendimus. Istis adde ex S. Gregorio Nazianzeno ep. ad Episcopos. O Sacerdotes Dei, incruenta sacrificia mittentes! O illustres animarum custodes! O Magni Dei figmentum vestris manibus gestantes! O Deum hominibus concilians! O Mundi fundamenta, Christianæ fidei columna, immortalis vitæ Doctores & ductores!

N. Nemo militans Deo implicat se negotiis secularibus) Cornelius in hunc locum, qui est in 2. ad Timot. c. 2. ex Tacito, Dione, Tertuliano tradit, olim milites adeo ab aliis negotiis abstinuisse, ut nec nubere illis licuerit: Hinc rectè adjungit ex mente Apostoli, Episcopos, Parochos, &c. totos debere sacrificiis & orationibus, templique ministeriis, ac Verbo Dei insistere. Clerici se ipsos propter temporalia odiosos ne reddant. Sed si quid fieri debet in hoc genere, per tertium potius faciant.

O. Le

O. Labora, sicut bonus miles Christi) Ex græco habetur: Mala perfer, dura tolera: Exemplo tum militum, tum Christi; militis enim est multa, & acerba pati: & Christus nos in Militiam, ad suum Crucis vexillum evocavit, suaque cruce signavit, & auctoravit milites suos. Fortia ergo agere Romanum est, ut aiebat Scævola; sed fortia pati Christianum est. Ita Cornelius hoc loco.

P. Nudus, & expeditus ad cœlum evola) Nudus videlicet à malis cupiditatibus tuis, ut explicat S. Augustinus; angusta enim porta est, & arcta via, quæ ducit ad vitam; hoc iteratò prædicit ipse Dei Filius, Matth. c. 7. quâ, gula, libido, avaritia, &c. penetrare non possunt. Sæpius etiam relege lectiones secundi Nocturni, Dominicæ infra octavam ascensionis Domini, ex S. Augustino desumptas.

O. Ita vive, ut mori non timeas) Hoc fiet tunc, quando versiculum
I 2 istum

istum re ipsâ comprobaveris : Fac modo, quæ moriens facta fuisse velis : Ille enim felix , & prudens est, ait Thomas de Kemp. l. i. c. 23. n. 4. qui talis nunc nititur esse in vita, qualis optat inveniri in morte. Uno verbo , age illa constanter , quæ vocatio tua Sacerdotalis requirit , & mortem non timebis sed lætus tunc Denarium laboris tui , promissamque à Deo mercedem illam ineffabilem , & gloriæ coronam immarcescibilem expectabis, & certo certius reportabis.

F I N I S.